

ORIGINAL

DET ØKOLOGISKE RÅD

Regeringen
Folketingets Energipolitiske udvalg
Folketingets Europaudvalg

8. januar 2002

Åbent brev til Regeringen, Folketingets energipolitiske udvalg og Europaudvalget:

Danmark står i lighed med de øvrige lande i EU over for store udfordringer på energi- og miljøområdet, hvilket den danske debat om samspillet mellem kraftvarme og vindmøller er et udslag af. Det er afgørende, at dette samspil sikres, så vi kan fortsætte udbygningen med vindmøller. Energistyrelsen har i "Rapport fra arbejdsgruppen om kraftvarme- og VE-elektricitet" ("El-overløbsrapporten") påvist, at dette faktisk kan lade sig gøre.

Det Økologiske Råd anbefaler derfor, at rapportens forslag følges op politisk.

EU-kommissionens grønbog om energiforsyningssikkerhed

EU-kommissionens grønbog fra oktober 2000 skærer de energipolitiske udfordringer for EU ud i pap, idet den påpeger:

- At hvis ikke EU ændrer den nuværende energiproduktion og forbrug, så vil den aktuelle afhængighed af energi baseret på import af fossile brændsler stige fra 50% i år 2000 til 70% i år 2020
- At denne stigning i importen for en meget stor dels vedkommende vil ske fra OPEC-landene og dermed øge EU's afhængighed af den politiske udvikling i disse lande
- At EU vil have ringe indflydelse på priser for og produktion af importerede fossile brændsler, og EU kan derfor blive kraftigere udsat for økonomisk og social ustabilitet og kaos på grund af oliepriser og forsyningssvigt ved en stigende afhængighed af importerede fossile brændsler
- At EU's samlede forpligtelser ifølge Kyoto aftalen ikke nås med det nuværende og fremtidige forbrug af fossile brændsler.

EU-kommissionen anbefaler, at EU satser på at udbygge egne muligheder for en stabil energiforsyning for at undgå øget afhængighed af importerede fossile brændsler og dermed øget afhængighed af bl.a. den politiske situation i OPEC-landene.

Disse muligheder omfatter to hovedindsatser:

1. Mindskelse af efterspørgslen på energi gennem energibesparelser og forbedret energieffektivitet
2. Udbygning med vedvarende energikilder til erstatning for afbrænding af fossile brændsler

EU-kommissionen nævner således en række af de virkemidler, som Danmark allerede har taget i brug, som nødvendige for at undgå øget afhængighed. Dette er bl.a. udvikling og anvendelse af

energieffektive apparater, gennemførelse af omfattende efterisoleringer og opstilling af skærpede energikrav til nye byggerier, gennemførelse af kraftvarmeprojekter i EU samt en kraftig øgning af produktionen af vedvarende energi – bl.a. med opstilling af vindmøller.

Dansk udbygning med kraftvarme og vindmøller

Danmark var op til første oliekrise i 1973 i en afhængighedssituation, som var værre end EU's nuværende situation.

Dette betød, at en række ambitiøse danske energipolitiske planer så dagens lys og blev gennemført konsekvent, således at Danmark nu fremstår som foregangsland i EU for anvendelse af kraftvarme og udbygning med vedvarende energi især i form af vindmøller.

Endvidere har Danmark erkendt, at vi har og fortsat vil have et af verdens højeste udslip af drivhusgassen CO₂ målt pr. indbygger, hvilket medførte, at Danmark i den interne fordeling af EU's sparemål for drivhusgasser har påtaget sig at reducere udslippet med 21% i 2008-12 i forhold til udslippet i 1990.

Skal dette mål nås, er Danmark nødt til fortsat at satse markant både på energibesparelser og på yderligere udbygning med vedvarende energi til erstatning for afbrænding af fossile brændsler.

Den hidtidige energipolitiske satsning på bl.a. de to virkemidler, kraftvarme og vindmøller, betyder, at Danmark, hvis ikke der snarest gribes politisk ind, som det første land i verden oftere og oftere vil støde ind i problemer med samspillet mellem et relativt ufleksibelt kraftvarmesystem og en vindafhængig elproduktion fra vindmøller.

Danmark må vise vej i EU

Skal EU-kommissionens politiske ønske om en mindre afhængighed af importerede fossile brændsler virkeliggøres, må de øvrige EU-lande i høj grad anvende samme virkemidler, som Danmark allerede anvender. EU-landene vil derfor gradvist nå frem til en situation som den danske, hvis ikke der tages mere hensyn til fleksibiliteten i energisystemerne.

Danmark kan således både løse de mulige kommende problemer for den danske energiforsyning og "vejlede" de øvrige EU-lande i, hvordan en sådan ændring af energisystemer bør foretages.

Herved vil Danmark både få samfundsøkonomisk overskud ved at løse det danske problem, men så sandelig også opnå en eksporterbar dansk viden om integrerede energisystemer.

Energistyrelsens rapport fra arbejdsgruppen om kraftvarme og VE-elektricitet

Problemerne i Danmark er ifølge "El-overløbsrapporten" ikke alvorlige for forsynings sikkerheden i dag og klares hovedsageligt af eksport af el til udlandet på de vindrige vinterdage. Problemerne vil dog, hvis ikke andet gøres, forøges i takt med den nødvendige yderligere udbygning med især vindmølleparker til vands og udskiftning af eksisterende udtjente vindmøller på land.

Samtidig er tvungen eksport en meget dårlig samfundsøkonomisk forretning for Danmark. "El-overløbsrapporten" konkluderer således, at en række aktiviteter, som giver en større dansk fleksibilitet både i den danske energiproduktion og i det danske energiforbrug, vil give en klar samfundsøkonomisk gevinst samtidigt med, at de forholdsvis enkle initiativer sikrer en fortsat udbygningsmulighed med nødvendig vedvarende energi uden problemer med forsynings sikkerheden.

Anbefalingerne fra "El-overløbsrapporten" bør følges af politiske initiativer

Det Økologiske Råd anbefaler Regeringen og Folketingets energipolitiske udvalg, at "El-overløbsrapporten"s anbefalinger af nødvendige ændringer i dansk energiproduktion og forbrugsstruktur skal bearbejdes og igangsættes snarest muligt.

Det drejer sig bl.a. om følgende initiativer:

1. Omlægning af tariffer og afgifter, således at både energiproducenter og -forbrugere får økonomisk gevinst af at opføre sig energi- og miljømæssigt optimalt, herunder at producere varme ved brug af strøm på tidspunkter med rigelig vindproduceret strøm.
2. Omlægning af 100 MW af det nuværende forbrug, således at det kan placeres på tidspunkter, hvor energimængden fra vedvarende energi er stor.
3. Varmepumper placeret på kraftvarme-værker, således at vedvarende energi med fordel kan anvendes til kraftvarme med besparelser i forbrug af fossilt brændsel til følge. Dette kræver bl.a., at fremtidige vindmølleparker konstrueres, så de ikke behøver "opbakning" fra kraftvarmeværker for at holde frekvens og spænding i elnettet.
4. Der bør overvejes en satsning på decentrale varmpumper med et mindre varmelager, således at varme kan produceres decentralt ved brug af elektricitet fra vedvarende kilder – fortrinsvis vindmøller – når denne er rigelig og kan "opbevares" i varmelageret fra minimum 1 døgn til 1 uge.
5. Danmark bør forstærke indsatsen for at øge energieffektiviteten i erhvervene og husholdningerne ved at anvende de energimæssigt bedste apparater og maskiner og øge indsatsen for at udnytte de store muligheder for varmebesparelser ved at gennemføre yderligere efterisoleringer også i bygninger i fjernvarmeområder.

Med venlig hilsen

Christian Ege

Sekretariatsleder
Det Økologiske Råd

Søren Dyck-Madsen

Faglig medarbejder
Det Økologiske Råd

